

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

موضوع مورد بررسی در دهمین

جلسه شورای نگهبان در سال ۱۳۹۰

گزارش: ۹۰۰۰۸

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تدوین: ۱۳۹۰/۰۳/۱۷

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی

موضوع مورد بررسی در دهمین جلسه شورای نگهبان

در سال ۱۳۹۰

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

ناظر علمی: معاون پژوهشی

شماره گزارش: ۹۰۰۰۰۸

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۰/۰۳/۱۷

فهرست مطالب

۱ لایحه تشکیل وزارت امور زیربنایی
۱ الف - مقدمه توجیهی، ضرورت‌ها و اهداف
۱ ب - قوانین و مقررات مرتبط
۱ ج - سابقه لایحه
۲ د - اظهار نظر کارشناسی
۳ تذکر
۴ ضمائم گزارش
۵ ضمیمه ۱
۱۳ ضمیمه ۲
۲۰ ضمیمه ۳
۲۵ ضمیمه ۴

لایحه تشکیل وزارت امور زیربنایی

الف - مقدمه توجیهی، ضرورت‌ها و اهداف

در اجرای ذیل ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به منظور احصای وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی، لایحه مذکور ارائه گردیده است.

ب - قوانین و مقررات مرتبط

الف) ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۱

ب) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - مصوب

۱۳۸۲/۰۹/۱۹ (ضمیمه ۱)

ج) قانون تغییر نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" و تجدید تشکیلات و تعیین

وظایف آن - مصوب ۱۳۵۳/۰۴/۲۴ (ضمیمه ۲)

د) قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین

وظایف آن - مصوب ۱۳۵۳/۰۴/۱۶ (ضمیمه ۳)

ج - سابقه لایحه

هیأت وزیران در راستای اجرای تکلیف مقرر در ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌های «راه و ترابری» و «مسکن و شهرسازی» را با یکدیگر ادغام نمود و لایحه وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی را

۱. ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم: «دولت مکلف است یک یا چند وزارتخانه را به نحوی در وزارتخانه‌های دیگر ادغام نماید که تا پایان سال دوم برنامه تعداد وزارتخانه‌ها از بیست و یک وزارتخانه به هفده وزارتخانه کاهش یابد. وظایف و اختیارات وزارتخانه‌های جدید با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.»

پس از تصویب در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۱ به مجلس شورای اسلامی ارائه نمود.

متن ماده واحده لایحه مذکور به شرح ذیل است:

«ماده واحده - وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی که در اجرای ماده ۵۳ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و طبق مصوبه دولت از ادغام وزارت راه و ترابری در وزارت مسکن و شهرسازی ایجاد شده است، تمامی وظایف و اختیاراتی است که بر اساس قوانین بر عهده وزارتخانه‌های یاد شده بوده است.

وظایف و اختیارات جدید وزارت امور زیربنایی در کارگروهی متشکل از وزیر امور زیربنایی و معاونان حقوقی و برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور با تنقیح قوانین مربوط تهیه و به هیئت وزیران برای تقدیم به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود.»

د - اظهار نظر کارشناسی

الف) تأسیس وزارتخانه با توجه به اصل ۱۳۳ قانون اساسی مستلزم تصویب وظایف آن می‌باشد که از شئون قانونگذاری است. بنابراین تا زمانی که این وظایف تصویب نشود، وزارتخانه‌ای استقرار نمی‌یابد. از این جهت ماده (۱) این قانون مغایر اصل ۱۳۳ قانون اساسی می‌باشد.

ب) ماده (۳) که از وزیر امور زیربنایی نامبرده است، با توجه به تفسیر شورای نگهبان از اصل ۱۳۳ قانون اساسی که اشعار می‌دارد «تا قبل از تصویب مجلس، تغییری در مسئولیت و اختیارات وزیران و وزارتخانه‌های قبلی به وجود نخواهد آمد»^۱ مغایر تفسیر

۱. نظریه تفسیری شماره ۴۲۲۴۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۱ شورای نگهبان (ضمیمه ۴)

مذکور است، زیرا وظایفی هنوز تصویب نشده است.

ج) تکلیف دولت به ارائه لایحه به مجلس با توجه به نظرات متعدد شورای نگهبان در موارد مشابه، مغایر اصل ۷۴ قانون اساسی است. ماده (۳) در حقیقت بدون تصریح به عنوان لایحه، همین مفهوم را یعنی «الزام به ارائه لایحه» افاده می‌کند.

د) تعیین کارگروه خاص برای تصویب لایحه مذکور در ماده (۳) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است، زیرا تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از چند وزیر و محول نمودن امور مربوط به خود به این کارگروه‌ها از اختیارات دولت است. در این کارگروه افرادی غیر از وزیر، عضو هستند و به وسیله‌ای غیر از دولت تعیین شده‌اند.

ه) اگر مقصود از کارگروه مذکور، جایگزینی آن به مثابه یک کمیسیون مجلس شورای اسلامی است، مغایر اصول ۶۵ و اطلاق اصل ۸۵ قانون اساسی در ممنوعیت واگذاری امور تقنینی «ولو در حد کار کمیسیون‌ها» به غیر مجلس است.

تذکر

با توجه به برداشت‌های متعددی که از ماده (۳) می‌شود و همه این برداشت‌ها خلاف قانون اساسی است، به نظر می‌رسد که مناسب باشد این ماده را دارای ابهام دانست و بعد از رفع ابهام اظهار نظر قاطع نمود.

ضمائم گزارش

ضمیمه ۱

قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - مصوب ۱۳۸۲/۰۹/۱۹

ماده ۱ - نظر به تحول چشمگیر علوم و فنون مرتبط با صنایع الکترونیک، مخابرات، ارتباطات رادیویی و رایانه‌ای و نقش مهم و مؤثر خدمات پستی، مخابراتی، پست بانک و سنجش از راه دور، در امور فرهنگی و اقتصادی، تعمیق علایق و پیوستگی بین جوامع انسانی، تحول نظام اداری، کاهش مسافرت‌های غیر ضرور، حفظ محیط زیست و تشخیص منابع زمینی، هواشناسی، اقیانوس‌شناسی در برنامه‌ریزی توسعه و لزوم تدوین و تعیین وظایف و اختیارات قانونی برای دستگاه متولی نظارت بر عرضه خدمات مذکور و هماهنگ کردن نام و عنوان این دستگاه، متناسب با ضرورت‌ها و نیازهای زمان، قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سیاست‌های کلی نظام به شرح مواد آتی تدوین می‌شود.

ماده ۲ - به منظور اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل و تمرکز امور سیاست‌گذاری، تدوین ضوابط و استانداردها و نظارت بر حسن اجرای آنها در بخش‌های مختلف ارتباطات پستی و مخابراتی نظیر خدمات جدید و متعارف پستی، مخابراتی، ارتباطات فضایی، ارتباطات رادیویی، انتقال داده‌ها، انتقال صدا و تصویر، سنجش از راه دور، ارتباطات رایانه‌ای و ایجاد بستر مناسب برای ارتباطات و آمایش و پردازش اطلاعات و روش‌های دورسنجی و پشتیبانی آنها و همچنین سیاست‌گذاری در زمینه توسعه امکانات و خدمات ارتباطی مذکور، هماهنگ با آخرین پیشرفت‌های علمی، تجربی و فناوری اطلاعات در جهان، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام به موجب این قانون نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» تغییر می‌یابد و کلیه وظایف، اختیارات و مسؤولیتهای وزیر و وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزیر و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تفویض می‌گردد.

ماده ۳ - وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات :

الف - تدوین سیاست‌ها و ضوابط کلی در زمینه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سیاست‌های کلی نظام.
ب - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان و هدایت و نظارت بر شبکه‌های پستی، پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات کشور در چارچوب سیاست‌های کلی نظام

ج - ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه‌های مادر پستی و مخابراتی کشور.

د - تنظیم، مدیریت و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب ضوابط و جداول و معیارهای استفاده بهینه از فرکانس و مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر طیف و جدول ملی فرکانس کشور.

ه - به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی، با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.

و - نظارت کلان بر فعالیتهای بخش غیردولتی در امور مربوط به مخابرات، پست، پست بانک، خدمات هوایی پیام و فناوری اطلاعات در چارچوب قوانین و مقررات و بارعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ز - صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح کشور در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ح - طراحی و تدوین نظام ملی فناوری اطلاعات کشور.

ط - توسعه و ترویج ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور و تأمین زیرساختهای موردنیاز آن به منظور دسترسی آحاد مردم به خدمات پایه ذی‌ربط.

ی - حمایت از تحقیق و توسعه برای استفاده وسیعتر فناوری جدید در زمینه فناوری اطلاعات و اشاعه فرهنگ کاربردی آنها.

ک - تدوین و پیشنهاد استانداردهای ملی مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور به مراجع ذی‌ربط.

ل - اعمال استانداردها، ضوابط و نظامهای کنترل کیفی و تأیید نمونه تجهیزات (Type Approval) در ارائه خدمات و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابراتی، پستی و فناوری اطلاعات در کشور.

م - فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات.

ن - تدوین ضوابط حل اختلاف و تعیین اسناد مورد قبول محاکم قضایی در اختلافات و تخلفات مربوط به

ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارائه به دولت جهت طی مراحل قانونی.

س - عضویت در اتحادیه‌ها و مجامع بین‌المللی ارتباطی و فناوری اطلاعات به‌نماینده‌گی از سوی دولت و اهتمام به انجام تعهدات و قراردادهای بین‌المللی و دوجانبه‌پستی و پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات.

ع - تصویب سیاستها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر و اوراق بهادار پستی و صدور اجازه ورود و استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن.

ف - حفاظت و حراست و عدم ضبط و افشای انواع مراسلات و امانات پستی و همچنین مکالمات تلفنی و مبادلات شبکه اطلاع رسانی و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی طبق قانون.

ماده ۴ - به‌منظور سیاستگذاری و تدوین راهبردهای ملی در قلمرو فناوری اطلاعات، تدوین برنامه‌های میان‌مدت و بلندمدت برای توسعه پژوهشهای بنیادی و کاربردی در قلمرو فناوری اطلاعات و همچنین گسترش کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور و برنامه‌های توسعه بخشهای مختلف، شورای عالی فناوری اطلاعات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی دفتر مدیریت و تجهیز منابع اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و در چارچوب سیاستهای کلی نظام تشکیل می‌گردد. تصمیمات شورا با رعایت سیاستهای کلی نظام در چارچوب قوانین و مقررات پس از تأیید رئیس جمهور توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌گردد و مسؤولیت و نظارت بر حسن اجرای آن به عهده وی خواهد بود.

الف - ریاست شورای عالی با رئیس جمهور بوده و در غیاب ایشان، معلون اول وی این وظیفه را به‌عهده خواهد داشت.

ب - دبیرخانه شورای عالی در وزارت ارتباطات و فناوری با استفاده از امکانات و نیروی انسانی دفتر مدیریت و تجهیز منابع اطلاعات وزارت مذکور تشکیل و دبیر آن به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با حکم ریاست جمهور منصوب می‌شود.

ج - اساسنامه شورای عالی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

د - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است تشکیلات لازم متناسب با اهداف و وظایف این شورای عالی را با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی تهیه و تصویب نموده و برای اعتبارات مربوطه، ردیف مستقل در نظر بگیرد.

ه - وظایف شورای عالی فناوری اطلاعات به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱ - تدوین اهداف کلان و راهبردی توسعه فناوری اطلاعات در کشور.
 - ۲ - سیاستگذاری و تدوین راهبردهای لازم برای گسترش بکارگیری فناوری اطلاعات در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.
 - ۳ - تمهید و تدوین نظام جامع فناوری اطلاعات و تعیین وظایف بخشهای مختلف کشور در نظام جامع مذکور.
 - ۴ - تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها و ضوابط لازم برای قلمرو فناوری اطلاعات.
 - ۵ - تدوین برنامه‌های کلان پژوهش در جهت توسعه فناوری اطلاعات در کشور.
 - ۶ - تدوین برنامه‌های همکاری‌های ارتباطات بین‌المللی در قلمرو فناوری اطلاعات.
- تبصره - کلیه موارد موضوع این بند پس از طی مراحل قانونی لازم‌الاجراست.
- ماده ۵ - کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۷) این قانون با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:
- الف - اصلاح و تجدید ساختار بخشهای ارتباطی کشور.
- ب - به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.
- ج - تعیین سیاست نرخ‌گذاری بر کلیه خدمات در بخشهای مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب جداول تعرفه‌ها و نرخهای کلیه خدمات ارتباطی در چارچوب قوانین و مقررات کشور.
- د - تدوین مقررات ارتباطی کشور در چارچوب قوانین و مقررات کشور و اعمال و نظارت بر حسن اجرای آن.
- ه - سیاستگذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس و تعیین و دریافت حق الامتیاز صدور مجوز در چارچوب قوانین و مقررات کشور.
- و - تحقق اهداف موردنظر در بخش ارتباطات رادیویی و رادیوآماتوری.
- ماده ۶ - کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات از افراد زیر با استفاده از امکانات معاونت امور مخابراتی و اداره کل ارتباطات رادیویی تشکیل می‌گردد:
- الف - وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس).

ب - معاون وزیر و رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (دبیر).

ج - نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د - نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی.

ه - سه نفر صاحب‌نظر مرتبط در امور ارتباطات و فناوری اطلاعات با پیشنهاد وزیر ارتباطات و فناوری

اطلاعات و تصویب هیأت وزیران.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی مربوط به وظایف و طرز کار کمیسیون ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به

وسیله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۷ - در جهت اجرای مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و تحقق اهداف موردنظر در بخش

ارتباطات رادیویی و ایفای وظایف، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی وابسته به وزارت ارتباطات و

فناوری اطلاعات از تجمیع معاونت امور مخابراتی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و اداره کل ارتباطات

رادیویی با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود تأسیس می‌شود و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.

تبصره ۱ - دبیرخانه کمیسیون در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با استفاده از نیروی انسانی و

امکانات سازمان مذکور تشکیل می‌گردد. دبیرخانه دارای ردیف خاص اعتباری در بودجه سالانه کشور خواهد

بود و تشکیلات آن با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

ظرف مدت سه‌ماه پس از تصویب این قانون تهیه و اعلام خواهد شد.

تبصره ۲ - سازمان مذکور که وظایف و اختیارات حاکمیتی، نظارتی و اجرائی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

را در بخش تنظیم مقررات ارتباطی و ارتباطات رادیویی ایفاء خواهد کرد دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی

است و اعتبارات جاری و عمرانی موردنیاز آن همه ساله از محل وجوه و اعتبارات عمومی زیر ردیف بودجه وزارت

ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.

تبصره ۳ - اساسنامه سازمان مذکور حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری

اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸ - به‌منظور استفاده از فناوری‌های فضایی و استفاده صلح آمیز از فضای موراوی جو و حفظ منافع

ملی و بهره‌برداری منسجم از علوم و فناوری فضایی در جهت توسعه اقتصادی، فرهنگی، علمی و فناوری کشور،

شورای عالی فضایی با ریاست رئیس‌جمهور و با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۹) این قانون تشکیل می‌گردد. مصوبات شورا با رعایت سیاستهای کلی نظام در چارچوب قوانین و مقررات پس از تأیید رئیس‌جمهور توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌گردد و مسؤولیت‌نظارت بر حسن اجرای آن به عهده وی خواهد بود. وظایف و اختیارات شورای عالی فضایی به شرح زیر خواهد بود.

الف - سیاستگذاری برای استفاده از فناوریهای فضایی در بخشهای امنیتی و استفاده صلح آمیز از فضای ماورای جو، در چارچوب سیاستهای کلی نظام و رعایت قوانین و مقررات کشور.

ب - سیاستگذاری ساخت و پرتاب و استفاده ماهواره‌های ملی تحقیقاتی در چارچوب سیاستهای کلی نظام و رعایت قوانین و مقررات کشور.

ج - ایجاد هماهنگی لازم میان کلیه دستگاههای ذی‌ربط.

د - ارائه پیشنهاد و تدوین برنامه‌های بلندمدت و میان مدت مربوط به امور فضایی دستگاهها و سازمانهای دولتی و غیردولتی برای طی مراحل قانونی.

ه - تصویب برنامه‌های بلند مدت و میان مدت در بخش فضایی کشور.

و - هدایت و حمایت از فعالیتهای بخش خصوصی و تعاونی در امر استفاده بهینه از فضا.

ز - ارائه پیشنهاد در خصوص خط مشی همکاریهای منطقه‌ای و بین‌المللی در مسائل فضایی و تعیین مواضع دولت جمهوری اسلامی ایران در مجامع یاد شده به هیأت وزیران جهت طی مراحل قانونی و در چارچوب سیاستهای کلی نظام.

تبصره ۱ - اساسنامه شورای عالی فضایی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ - دبیرخانه شورای عالی در سازمان فضایی ایران با استفاده از امکانات و نیروی انسانی مرکز سنجش از راه دور ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و اداره کل طرح و مهندسی و نصب ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران و اداره کل نگهداری ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران تشکیل و رئیس سازمان فضایی ایران دبیر شورای عالی خواهد بود.

ماده ۹ - به منظور انجام مصوبات شورای عالی فضایی کشور و امور مطالعاتی و پژوهشی و طراحی و

مهندسی و اجرا در زمینه فناوری‌های خدمات فضایی و سنجش از راه دور و تقویت شبکه‌های ارتباطی و فناوری فضایی در داخل و خارج از کشور و تجمیع فعالیت‌های حاکمیتی مرکز سنجش از راه دور ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با استفاده از امکانات و نیروی انسانی اداره کل طرح و مهندسی و نصب ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران و اداره کل نگهداری ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران و سازمان فضایی ایران وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل می‌گردد.

سازمان مذکور دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و برابر اساسنامه خود اداره خواهد شد و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.

اساسنامه سازمان مذکور ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰ - هر کس به تمام یا قسمتی از امکانات، تأسیسات، تجهیزات و دستگاه‌های ارتباطی مربوط به شبکه‌های عمومی پست، پست بانک، خدمات هوایی (پیام)، مخابرات، اطلاع رسانی، میکروویو، مراکز فرکانسی، خطوط انتقال مخابرات (کابل‌های هوایی یا زمینی یا نوری) و تجهیزات ماهواره‌ای و سنجش از راه دور اعم از دولتی و غیردولتی که حسب استانداردهای لازم احداث شده است به هر نحوی صدمه وارد نماید، به جبران خسارت وارده به تأسیسات و تجهیزات مذکور ملزم می‌گردد.

ماده ۱۱ - به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار، بالابردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف‌سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌تواند موارد زیر را به اجراء گذارد:

الف - جابجایی اعتبار و درآمد بین شرکتهای مخابرات استانی و شرکت مخابرات ایران و کمک به استانهای غیر برخوردار با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سهم دولت و بر طبق ماده (۱۹) اساسنامه شرکتهای مخابرات استانی و بند (الف) ماده (۱۲۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران عمل می‌گردد.

ب - وجوه سرمایه‌گذاری شده در طرحهای مصوب شرکتهای مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات، سازمانها و شرکتهای وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و طرحهای عمرانی وزارت

ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکتهای مخابراتی به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می‌گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱،۱۲،۵ نمی‌باشد.

ماده ۱۲ - شرکتهای و سازمانها و مراکز تابعه و وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند در موقع تهیه و تنظیم بودجه سالانه شرکت یا سازمان و یا مرکز حداقل دو درصد (۰.۲٪) از بودجه خود را جهت فعالیتهای تحقیقاتی و توسعه فناوریهای نوین در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات، در فصل تحقیقات پیش‌بینی و به دولت جهت درج در لایحه بودجه سالانه کل کشور ارائه نمایند.

ماده ۱۳ - شرح وظایف تفصیلی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون براساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعایه مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرائی به بخش غیردولتی، حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها توسط وزارتخانه و سازمان ذی‌ربط به تفکیک وظایف ملی و استانی (واحد ستادی و واحداستانی) تنظیم و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در حدود مقررات و بارعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴ - این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. اختیارات و وظایف مربوط به این وزارت مندرج در این قانون شامل محدودموظایف و اختیارات سازمان صدا و سیما و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران نمی‌شود و قوانین و مقررات مربوط به آنان به قوت خود باقی است. قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کروی / رئیس مجلس شورای اسلامی

ضمیمه ۲

قانون تغییر نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" و تجدید تشکیلات و تعیین وظایف آن - مصوب

۱۳۵۳/۰۴/۲۴

ماده ۱ - به منظور اعمال سیاست جامع و هماهنگ برای ترابری کشور و توسعه، تجهیز، گسترش، نگهداری و ایجاد تأسیسات زیربنایی آن با توجه به مقتضیات توسعه اجتماعی، اقتصادی و عمرانی و دفاع ملی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط از تاریخ تصویب این قانون نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" تغییر می‌یابد و کلیه وظایف و اختیارات وزیر و وزارت راه به وزیر و وزارت راه و ترابری واگذار می‌گردد.

تبصره ۱ - منظور از عبارت "ترابری کشور" مذکور در این قانون و مقررات آن ترابری زمینی و دریایی است.
تبصره ۲ - امور مربوط به ترابری هوایی و بهره‌برداری هوایی تابع قانون و مقررات هواپیمایی کشوری و سایر مقررات خاص خود خواهد بود.

ماده ۲ - سازمان بندر و کشتیرانی با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه و اعتبار و دارایی و تعهد و وظایف آن از وزارت دارایی منتزع و به صورت سازمان وابسته به وزارت راه و ترابری منتقل می‌گردد.

تبصره ۱ - مدیر عامل سازمان بندر و کشتیرانی سمت معاونت وزارت راه و ترابری را خواهد داشت.
تبصره ۲ - کلیه اختیارات و وظایف وزیر دارایی در سازمان بندر و کشتیرانی و شورای عالی آن به وزیر راه و ترابری واگذار می‌گردد. وزیر دارایی یا معاون او عضویت شورای عالی سازمان بندر و کشتیرانی را خواهد داشت.

ماده ۳ - واحد مطالعه هماهنگی حمل و نقل در کشور به صورت سازمان هماهنگی ترابری کشور با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه، اعتبارات و دارایی و تعهدات در وزارت راه و ترابری متمرکز می‌گردد.

ماده ۴ - اداره کل هواپیمایی کشوری با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه اعتبارات دارایی، تعهدات و وظایف آن از وزارت راه منتزع و به نام سازمان هواپیمایی کشوری به صورت سازمان وابسته به وزارت جنگ منتقل می‌گردد.

تبصره ۱ - کلیه اختیارات و وظایف وزیر و وزارت راه به نحوه مذکور در قوانین و مقررات مربوط به هواپیمایی کشوری به وزیر و وزارت جنگ واگذار می‌شود.

تبصره ۲ - رییس سازمان هواپیمایی کشوری سمت معاونت وزارت جنگ را خواهد داشت.

تبصره ۳ - یک نفر از معاونان وزارت راه و ترابری به انتخاب وزیر راه و ترابری عضویت شورای عالی هواپیمایی کشوری را خواهد داشت.

تبصره ۴ - واحد پلیس مأمور در هواپیمایی کشوری و فرودگاهها (موضوع قانون ضمیمه شدن ادارات پلیس انتظامی راه‌آهن و هواپیمایی کشوری و اداره انتظامی و نگهبانی گمرکات به شهربانی کشور مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۴۶) از تاریخ تصویب این قانون کلاً با کلیه کارمندان و افسران و درجه‌داران و افراد ابوابجمعی و اسلحه و مهمات خود از اداره پلیس راه‌آهن و هواپیمایی کشوری منتزع و مستقلاً به نام اداره پلیس انتظامی هواپیمایی کشوری وظایف محوله را به صورت یکی از واحدهای تابعه شهربانی کشور در سازمان هواپیمایی کشوری انجام خواهد داد وظایف اختصاصی پلیس مزبور و اختیارات سازمان هواپیمایی کشوری و شهربانی کشور درباره افسران و کارمندان پلیس هواپیمایی کشوری به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با هماهنگی شهربانی کشور و سازمان هواپیمایی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. تا زمانی که آیین‌نامه مورد نظر به تصویب نرسیده و احدمزبور وظائف محول را کماکان انجام خواهد داد و قسمت دیگر با کارمندان و افسران و درجه‌داران و افراد ابوابجمعی و اسلحه و مهمات خود به نام اداره پلیس انتظامی راه‌آهن انجام وظیفه خواهد کرد.

ماده ۵ - به منظور گسترش فعالیت هواشناسی در سطح مملکت و امکان رفع نیازهای هواشناسی کشاورزی و بهسازی محیط زیست و آبیاری و ارتباطات دریایی و هوایی و تربیت نیروی انسانی مورد احتیاج در سطوح مختلف همچنین رفع احتیاجات بخش خصوصی در مورد فوق به استثنای نیروی هوایی شاهنشاهی که به طور مستقل عمل خواهد کرد اداره کل هواشناسی به سازمان هواشناسی کشور تبدیل و با کلیه کارکنان و تشکیلات، بودجه، اعتبارات، دارایی و تعهدات و وظایف از وزارت راه منتزع و به وزارت جنگ منتقل می‌شود. رییس سازمان هواشناسی کشور سمت معاونت وزارت جنگ را خواهد داشت.

ماده ۶ - سازمان هواشناسی کشور به منظور هماهنگی فعالیت‌های فنی و تخصص هواشناسی و تعیین نیازهای مذکور در این قانون دارای شورای خواهد بود مرکب از:

۱ - وزیر جنگ.

۲ - معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به انتخاب وزیر کشاورزی و منابع طبیعی.

۳- معاون وزارت راه و ترابری به انتخاب وزیر راه و ترابری.

۴- معاون سازمان برنامه و بودجه به انتخاب رییس سازمان برنامه و بودجه.

۵- معاون وزارت آب و برق به انتخاب وزیر آب و برق.

۶- معاون وزارت بهداشت به انتخاب وزیر بهداشت.

۷- مدیر عامل سازمان بنادر و کشتیرانی.

۸- رییس سازمان هواپیمایی کشوری.

۹- رییس سازمان هواشناسی کشور.

۱۰- نماینده نیروی هوایی شاهنشاهی.

این نامه مربوط به وظایف و طرز کار شورای مذکور ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت جنگ تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ریاست شورا با وزیر جنگ می‌باشد و رییس سازمان هواشناسی کشور سمت دبیر شورا را خواهد داشت.

ماده ۷- وظایف وزارت راه و ترابری به شرح زیر است:

۱- مطالعه و تهیه و تنظیم برنامه‌های جامع و هماهنگ به منظور تعیین خط‌مشی‌های اجرایی در زمینه ترابری کشور و اجرای آنها.

۲- احداث، توسعه، بهره‌برداری و نگهداری راه‌آهن و بنادر.

۳- بررسی نیازمندیهای ترابری کشور و تعیین اولویتهای اجرایی آنها و تهیه و اجرای برنامه‌های درازمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت به منظور رفع این نیازمندیها با توجه به برنامه‌های عمرانی کشور.

۴- تهیه و تنظیم ضوابط و معیارهای لازم برای احداث و نگهداری و تأسیسات زیربنایی ترابری با توجه به مقتضیات و پیشرفتهای وسائل ترابری و نظارت بر اجرای آنها.

۵- بررسی روشهای ساختمان و نگهداری و بهره‌برداری از راه‌آهن و بنادر.

۶- طبقه‌بندی کلیه تأسیسات زیربنایی ترابری و تعیین مشخصات فنی و هندسی آنها همچنین تعیین تشکیلات و دستگاههایی که باید از هر یک از آنها نگهداری نمایند.

۷- تعیین مشخصات مجاز وسائل ترابری در بهره‌برداری از تأسیسات زیربنایی ترابری و ممانعت از

بهره‌برداری وسایل ترابری خارج از مشخصات مذکور در استفاده از تأسیسات فوق.

۸ - بررسی درباره راه‌های ترابری بین‌المللی و نحوه ارتباط با آنها و عندالزوم پیشنهاد پیوستن به موافقتنامه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و تنظیم و پیشنهاد قراردادهای دو جانبه و چند جانبه با دولت‌ها و مؤسسات خارجی.

۹ - بررسی نیازمندیها و شناسایی مجموع قدرت و ظرفیت ترابری کشور اعم از راه‌ها، راه‌آهن، راه‌های آبی، بنادر و خطوط لوله به منظور تهیه برنامه‌ها و ارائه توصیه‌های لازم به سازمانهای مربوط.

۱۰ - ایجاد، نگهداری و بهره‌برداری از خطوط پایگاه‌های مواصلاتی اختصاصی زمینی و دریایی با توجه به برنامه‌ها و نیازمندیهای ترابری کشور.

۱۱ - بررسی و ارائه پیشنهادها لازم به سازمانهای مربوط در باب سیاست نرخ‌گذاری خدمات ترابری و همچنین خدمات جنبی آن.

۱۲ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای فنی اقتصادی و ایمنی ترابری در راه‌های زمینی و آبی و نظارت بر فعالیت آنها.

۱۳ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای لازم با همکاری دستگاه‌های مربوط برای ایجاد اداره و توسعه مؤسسات ترابری اعم از آن که در داخل و یا در خطوط بین‌المللی فعالیت داشته باشند و نظارت بر فعالیت آنها. در مورد صدور پروانه تأسیس مؤسسات ترابری مراجع صلاحیتدار مکلفند قبلاً نظر وزارت راه و ترابری را در تأسیس این گونه مؤسسات جلب نمایند.

۱۴ - تهیه طرح مقررات و آیین‌نامه مربوط به صدور اجازه تأسیس مؤسسات، دفاتر، شعبه‌ها و نمایندگیهای ترابری خارجی که در کشور فعالیت کنند و نظارت بر فعالیت آنها با جلب نظر وزارت کشور.

۱۵ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای لازم به منظور تنظیم امور مربوط به ترابری سازمانهای دولتی "به استثنای نیروهای مسلح شاهنشاهی" با همکاری دستگاه‌های مربوط ایجاد هماهنگی و تمرکز امور مذکور.

۱۶ - تعیین ضابطه‌ها و معیارها و پیشنهاد اتخاذ سیاستهای لازم برای تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در امور مربوط به ترابری.

۱۷ - بررسی در زمینه حریم‌های تأسیسات زیربنایی ترابری و تهیه و تنظیم مقررات مورد نیاز برای پیشنهاد به مراجع صلاحیتدار و نظارت بر اجرای آنها.

- ۱۸ - بررسی نیازمندیهای کشور از نظر خدمات خاکشناسی و شناسایی مصالح ساختمانی و تجهیز و توسعه آزمایشگاههای مربوط و عرضه و فروش خدمات (آزمایشگاههای فنی و مکانیک خاک) به بخش عمومی و خصوصی.
- ۱۹ - بررسی نیازمندیهای کشور از نظر شناسایی راههای آبی و دریا و اقیانوس‌شناسی و ایجاد و تجهیز و توسعه تشکیلات سازمانهای لازم و عرضه و فروش خدمات آن به بخش خصوصی و عمومی.
- ۲۰ - تهیه آیین‌نامه‌های مجازات خلافی با موافقت وزارت دادگستری و وزارت کشور و پیشنهاد قوانین و مقررات لازم درباره رسیدگی به موارد تخلف از مقررات ترابری کشور.
- ۲۱ - تشکیل واحدهای مطالعاتی و تحقیقاتی لازم برای انجام وظائف بالا.
- تبصره - کلیه اختیارات و وظایف دیگری که به موجب سایر قوانین به وزارت راه محول بوده است به عهده وزارت راه و ترابری خواهد بود.
- ماده ۸ - وزارت راه و ترابری مجاز است با نظر سازمان امور اداری و استخدامی کشور به منظور تربیت و تجهیز نیروی انسانی ماهر برای اجرای وظائف خود برنامه‌های آموزشی لازم را تهیه و رأساً یا با همکاری مؤسسات مربوط به مرحله اجراء درآورد.
- ماده ۹ - به وزیر راه و ترابری اختیار داده می‌شود که تشکیلات هر یک از سازمانها و مؤسسات و واحدهای تابع یا وابسته آن وزارت را در صورتی که لازم تشخیص دهد ادغام یا منحل نموده و تشکیلاتی بر اساس وظائف مذکور در این قانون و سایر قوانین با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم کرده و به موقع اجراء بگذارد.
- ماده ۱۰ - به موجب این قانون شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در وزارت راه و ترابری تشکیل می‌گردد وزارت راه و ترابری مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون آیین‌نامه مربوط به ترکیب و وظایف و اختیارات شورای عالی هماهنگی ترابری کشور را تهیه و پس از تصویب کمیسیون‌های مربوط مجلسین به موقع به اجرا بگذارد.
- ماده ۱۱ - وزارت راه و ترابری برای اجرای قسمتی از وظائف خود و سازمانهای وابسته می‌تواند با موافقت شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و با رعایت شرایطی که شورای عالی مذکور تعیین خواهد کرد شرکت تشکیل دهد و یا با بخش خصوصی اعم از داخلی و خارجی همچنین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ایرانی مشارکت نماید. اساسنامه‌های شرکتهای مزبور که به موجب این قانون تأسیس خواهد شد بر طبق مقررات

مربوط به شرکتهای دولتی تهیه و با تأیید شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و تصویب کمیسیونهای راه و دارایی و استخدام مجلسین به موقع به اجراء گذارده می شود.

ماده ۱۲ - وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها مکلفند طرحهای مربوط به ایجاد و توسعه شهرها و مراکز فعالیتهای اجتماعی و صنعتی و کشاورزی را از لحاظ استفاده از تأسیسات ترابری به اطلاع وزارت راه و ترابری برسانند.

ماده ۱۳ - وزارت راه و ترابری مجاز است آن قسمت از راهها، ایستگاههای راه آهن، محوطه‌های بارانداز بنادر و نظائر آنها را که مورد استفاده نیست پس از روشن شدن وضعیت ثبتی با رعایت مقررات به فروش برساند و وجوه حاصل را در عرض یک سال به مصرف خرید اراضی و مستحقات موردنیاز برساند.

ماده ۱۴ - به دولت اجازه داده می شود به منظور انجام خدمات باربری، تخلیه و بارگیری (به استثنای خدمات فرودگاهی) و انبارداری در گمرکات کشور رأساً یا با مشارکت بخش خصوصی اعم از داخلی و یا خارجی شرکت و یا شرکتهایی تشکیل دهد.

این شرکتهای به موجب اساسنامه‌های خاص خود زیر نظر شورایی مرکب از معاون هماهنگی ترابری وزارت راه و ترابری، رییس کل گمرک ایران، مدیرعامل سازمان بنادر و کشتیرانی، رییس سازمان هواپیمایی کشوری، رییس کل راه آهن دولتی ایران انجام وظیفه خواهد نمود.

اساسنامه این شرکت یا شرکتهای با رعایت مفاد فوق پس از تصویب کمیسیونهای راه و دارایی و استخدام مجلسین به موقع به مرحله اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۱۵ - وزارت راه و ترابری به منظور تأمین مواد اولیه ساختمانی از قبیل سنگ، شن، ماسه و خاک که برای ساختمان و نگهداری تأسیسات زیربنایی راه و ترابری کشور مورد نیاز می باشد می تواند با رعایت مقررات قانونی و موافقت سازمان مربوط آیین نامه نحوه استفاده و بهره برداری وزارت راه و ترابری را از مواد مذکور تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء بگذارد.

ماده ۱۶ - به منظور نظارت بر اجرای مقررات ترابری به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود گارد ترابری تشکیل دهد. حدود وظائف و تشکیلات آن به موجب آیین نامه‌ای که به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید تعیین می گردد.

تبصره ۱ - گارد بنادر و گمرکات که به موجب قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب تیر ماه ۱۳۴۸ تشکیل شده است به دو واحد جداگانه گارد گمرک و گارد بنادر و کشتیرانی تقسیم و بر اساس نیازمندیهای گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی با توافق وزارتخانه‌ها دارایی و راه و ترابری تقسیم می‌گردد و با صلاحیت و اختیارات و بودجه و کارکنان مربوط از وزارت دارایی منتزع و به گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل می‌گردد.

تبصره ۲ - گارد بنادر و کشتیرانی جزو تشکیلات گارد ترابری خواهد بود و علاوه بر وظایف و اختیارات و صلاحیت فعلی و وظائف حفاظت کشتیرانی در آبهای ایران را نیز به عهده خواهد داشت. تا زمانی که گارد بنادر و گمرکات به ترتیب فوق تقسیم نشده است وظائف و اختیارات خود را کامکان دارا خواهد بود و اداره پلیس انتظامی راه‌آهن در گارد ترابری متمرکز می‌گردد.

ماده ۱۷ - آیین‌نامه‌های لازم در اجرای مفاد این قانون در مورد اجرای امور مربوط به ترابری کشور جز در مواردی که مرجع دیگری برای تصویب آن در این قانون پیش‌بینی شده است به وسیله وزارت راه و ترابری و درباره امور مربوط به هواپیمایی کشوری و حمل و نقل هوایی و بهره‌برداری هوایی و هواشناسی از طریق وزارت جنگ تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذاشته خواهد شد و تا زمانی که اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مذکور در این قانون به تصویب نرسیده است اساسنامه و آیین‌نامه‌های فعلی معتبر و لازم‌الاجراء خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و یازده تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۰۴/۱۶ در جلسه فوق‌العاده روز دوشنبه مورخ ۱۳۵۳/۰۴/۲۴ شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

رییس مجلس سنا / جعفر شریف‌امامی

ضمیمه ۳

قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن - مصوب

۱۳۵۳/۰۴/۱۶

ماده ۱ - تعاریف

از نظر اجرای این قانون تعاریف و اصطلاحات به طور کلی همچنین مصادیق ساختمانهای دولتی به شرح

زیر است:

۱ - طرح جامع سرزمین:

طرح جامع سرزمین، طرحی است که شامل استفاده از سرزمین در قالب هدفها و خطمشی‌های ملی و اقتصادی از طریق بررسی امکانات و منابع مراکز جمعیت شهری و روستایی کشور و حدود توسعه و گسترش شهرها و شهرک‌های فعلی و آینده و قطب‌های صنعتی و کشاورزی و مراکز جهانگردی و خدماتی بوده و در اجرای برنامه‌های عمرانی بخشهای عمومی و خصوصی ایجاد نظم و هماهنگی نماید.

۲ - طرح جامع شهر:

طرح جامع شهر عبارت از طرح بلندمدتی است که در آن نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، صنعتی بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندیهای عمومی شهری، خطوط کلی ارتباطی و محل مراکز انتهایی خط (ترمینال) و فرودگاهها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی، مناطق نوسازی، بهسازی و اولویتهای مربوط به آنها تعیین می‌شود و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و همچنین ضوابط مربوط به حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تهیه و تنظیم می‌گردد. طرح جامع شهر بر حسب ضرورت قابل تجدید نظر خواهد بود.

۳ - طرح تفصیلی:

طرح تفصیلی عبارت از طرحی است بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر نحوه استفاده از زمینهای شهری در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای هر یک از آنها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه عبور و مرور و میزان و تراکم جمعیت و تراکم ساختمانی در واحدهای شهری و اولویتهای

مربوط به مناطق بهسازی و نوسازی و توسعه و حل مشکلات شهری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن تعیین می‌شود و نقشه‌ها و مشخصات مربوط به مالکیت بر اساس مدارک ثبتی تهیه و تنظیم می‌گردد.

۴- طرح هادی:

طرح هادی عبارت از طرحی است که در آن جهت گسترش آتی شهر و نحوه استفاده از زمینهای شهری برای عملکردهای مختلف به منظور حل مشکلات حاد و فوری شهر و ارائه راه حل‌های کوتاه‌مدت و مناسب برای شهرهایی که دارای طرح جامع نمی‌باشند تهیه می‌شود.

۵- ساختمانهای دولتی که اعتبار آن از بودجه کل کشور تأمین می‌گردد از نظر اجرای این قانون عبارت است از:

الف - ساختمانهای اداری وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و ساختمانهای انتظامی و ندامتگاه.

ب - ساختمانهای بهداشتی از قبیل بیمارستانها، درمانگاهها، آسایشگاهها، شیرخوارگاهها و سایر مراکز بهداشتی درمانی و تنظیم خانواده و مراکز رفاه و نظائر آن.

ج - ساختمانهای آموزشی از قبیل دانشگاهها، انستیتوها، کتابخانهها، مدارس عالی، آموزشگاهها، هنرستانها، مراکز آموزش و حرفه‌ای و روستایی، دبیرستانها، و دبستانها و سایر مراکز تعلیم و تربیت.

د - ساختمانهای ورزشی، ورزشگاهها، استادیومها و سایر تأسیسات ورزشی.

ه - مراکز ارتباطی از قبیل دفاتر پست، مراکز تلفن و تلگراف و نظائر آن.

و - ساختمانهای متفرقه از قبیل کاخهای جوانان، اردوگاهها و هتلها و مهمانسراها و ساختمانهای مربوط به سازمانهای خیریه و نظائر آن.

ماده ۲- از تاریخ تصویب این قانون، نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی تغییر می‌یابد.

ماده ۳- به منظور اتخاذ و اعمال سیاستها و تنظیم برنامه‌های جامع و هماهنگ برای تعیین مراکز جمعیت و ایجاد تعادل مطلوب بین جمعیت و وسعت شهرها در سطح کشور، تأمین مسکن و توسعه و بهبود استانداردهای کمی و کیفی مسکن با توجه به هدفها و مقتضیات توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین ایجاد هماهنگی و تمرکز در تهیه و اجرای طرحها و ساختمانهای دولتی و وظایف وزارت مسکن و شهرسازی علاوه بر اجرای آن قسمت از وظایف و اعمال اختیاراتی که به موجب قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن در تاریخ تصویب این قانون به عهده وزارت آبادانی و مسکن محول می‌باشد و قانون تأسیس شورای عالی

شهرسازی و معماری ایران و سایر قوانین و مقررات به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱ - برنامه‌ریزی:

الف - تعیین محل شهرها و مراکز جمعیت آینده با توجه به عوامل محدودکننده از قبیل کمبود منابع آب و استفاده‌های مختلف از زمین با رعایت اولویت برای مصارف کشاورزی از طریق تهیه طرح جامع سرزمین که مشترکاً به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه می‌گردد با توجه به مقررات ماده ۱۳ و بند ۱ ماده ۱۷ قانون تجدید تشکیلات و تعیین وظایف سازمانهای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و انحلال وزارت منابع طبیعی.

ب - تعیین حدود توسعه و ظرفیت شهرهای فعلی و آینده و طرح و تنظیم نقشه و توزیع جمعیت.

ج - تهیه و تنظیم سیاستها و خط مشی‌های اجرایی و ضوابط لازم برای هدایت و کنترل شهرنشینی در جهت تحقق طرح جامع سرزمین.

د - مشخص نمودن شهرها و شهرکها از نظر فعالیتهای صنعتی - کشاورزی - جهانگردی - تاریخی - خدماتی و نیز تعیین شهرهای مختلط از جهات فوق با توجه به طرح جامع سرزمین پس از کسب نظر وزارتخانه مربوط.

ه - بررسی ارتباط شهرهای فعلی و آینده در سطح منطقه و کشور.

و - تعیین استانداردها برای مسکن و همچنین ساختمانهای دولتی و تأسیسات شهری.

ز - بررسی مستمر نیازمندیهای مسکن - ساختمانهای دولتی - خانههای سازمانی و تهیه برنامه‌های مورد لزوم.

تبصره - طرح جامع سرزمین پس از تصویب شورای عالی شهرسازی برای کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات و

شرکتهای دولتی در امور مربوط به آنها لازم‌الاجراء بوده و در تهیه و تنظیم طرحهای شهری باید از آن متابعت شود.

۲ - شهرسازی:

الف - تهیه طرح جامع برای هر یک از شهرها با توجه به ضوابط و استانداردهای مصوب و تعیین ضوابط و استانداردها برای تهیه نقشه‌های هادی و اعلام آن به وزارت کشور.

ب - نظارت بر فعالیت‌های شهرسازی بخش خصوصی از حیث رعایت معیارها و ضوابط شهرسازی.

۳ - مسکن:

الف - تهیه و اجرای طرحهای تأمین مسکن و خانه‌سازی که با اعتبارات دولت انجام می‌شود در سراسر

کشور با رعایت مقررات مندرج در قوانین شهرداریها در مورد تحصیل پروانه ساختمانی.

ب - اجرای طرحهای مربوط به خانه‌های سازمانی به صورت مستقل.

ج - نظارت در امور شرکتهایی که منحصراً در زمینه ایجاد و احداث واحدهای مسکونی فعالیت دارند و کمکهای فنی و راهنمایی به مؤسسات مذکور.

نحوه نظارت و کمک و راهنمایی به این نوع شرکتهای طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - مواردی که دارای قانون خاص می‌باشد از بند ب قسمت ۲ و بند ج قسمت ۳ ماده ۳ مستثنی می‌باشد.

د - تهیه و تنظیم موازین و استانداردها و مشخصات فنی برای ساختمانها و مسکن و تحقیق و بررسی مسائل مربوط به ساختمان و مصالح ساختمانی و نیز تهیه استانداردهای لازم برای مصالح ساختمانی با همکاری مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران.

۴ - تهیه و اجرای طرحهای ساختمانهای دولتی به شرح مذکور در بند ۵ ماده ۱،

۵ - تهیه و اجرای طرحهای عمران شهری در دست اجراء و طرحهایی که انجام آن از طرف وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذیربط در صورت قبول وزارت مسکن و شهرسازی به آن وزارت محول می‌گردد.

۶ - اعمال سیاست دولت و نظارت نسبت به اراضی خالصه و موات که طبق مقررات قانون انحلال بنگاه خالصجات و ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر و قانون ثبت اراضی موات اطراف تهران و قانون ثبت اراضی موات اطراف شهرهای غیر تهران مصوب سالهای ۱۳۳۱ و ۱۳۳۴ و قانون راجع به اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب سال ۱۳۳۵ و اصلاحی آن مصوب سال ۱۳۳۹ امور آنها به‌سازمان مسکن و یا وزارت آبادانی و مسکن محول گردیده است.

تبصره - در تهیه طرح جامع سرزمین مفاد قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران رعایت خواهد شد.

ماده ۴ - ریاست شورای عالی شهرسازی به عهده نخست‌وزیر است و علاوه بر اعضاء فعلی وزیر اطلاعات و جهانگردی نیز عضو شورای عالی شهرسازی خواهد بود و تصمیمات شورا با حداقل ۶ رأی معتبر می‌باشد.

ماده ۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند برای تهیه و اجرای طرحهای مسکن و ساختمانی مورد

نیاز خود به شرح مذکور در ماده ۱ این قانون به وزارت مسکن و شهرسازی مراجعه نمایند.

وزارت مسکن و شهرسازی می‌تواند برای اجرای بعضی از طرح‌های ساختمانهای دولتی یا طرح‌های مسکن به سازمان ذیربط تفویض اختیار نماید.

آن قسمت از طرح‌هایی که سازمانهای ذیربط بتوانند آنها را رأساً تهیه و اجرا نمایند توسط آیین‌نامه لازم مشخص خواهد شد.

تبصره - اجرای طرح‌های ساختمانی سازمانها و مؤسسات خیریه به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی به سازمان‌های مربوط واگذار می‌شود که طبق مفاد ماده ۲۱ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱، ۱۲، ۱۰ عمل نماید. ماده ۶ - به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می‌شود به منظور اجرای وظایف مربوط به تهیه زمین و مسکن و خدمات مهندسی و تحقیقات و بررسی مسائل مربوط به ساختمان و مصالح ساختمانی، همچنین ایجاد شهر و شهرک شرکت یا شرکتهایی تأسیس و آنها را به طریق بازگانی اداره نماید.

اساسنامه این شرکتها همچنین تغییراتی که در جهت اجرای این قانون باید در اساسنامه سازمان مسکن داده شود بنا به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تأیید هیأت وزیران به تصویب کمیسیونهای مسکن و شهرسازی و دارایی و استخدام مجلسین خواهد رسید.

شرکتهای مذکور می‌توانند با رعایت مقررات اساسنامه‌های مصوب با شرکتهایی که در زمینه‌های فوق فعالیت دارند مشارکت نمایند.

تبصره - مقررات استخدامی خاص شرکتهای شهرسازی به تصویب مجمع عمومی شرکت خواهد رسید و از نظر میزان حقوق و مزایا و دستمزد مشمول مصوبات شورای حقوق و دستمزد خواهد بود.

ماده ۷ - ایجاد شهر و شهرک غیر روستایی در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها موکول به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای عالی شهرسازی خواهد بود.

ماده ۸ - آیین‌نامه‌های لازم در اجرای این قانون از طرف وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر هشت ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه فوق‌العاده روز دوشنبه ۱۳۵۳/۰۴/۰۳، در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۰۴/۱۶ شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی / عبدالله ریاضی

نظریه تفسیری شماره ۴۲۲۴۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۱ شورای نگهبان

شماره ۹۰/۳۰/۴۲۲۴۹
تاریخ ۱۳۹۰/۲/۲۱
بیت
تقریبی

برسرتالی

جناب آقای دکتر لاریجانی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۱۰/۹۶۸۷/د مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۹؛

درخصوص درخواست تفسیر اصل یکصد و سی و سوم قانون اساسی

در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۲/۲۱ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت. نظر شورا به اتفاق آراء به شرح زیر اعلام می شود:

«با توجه به وضوح اصول قانون اساسی خصوصاً اصل ۱۳۳، هرگونه تغییر در وظایف و اختیارات قانونی و نیز ادغام دو یا چند وزارتخانه، باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و تا قبل از تصویب مجلس، تغییری در مسئولیت و اختیارات وزیران و وزارتخانه‌های قبلی به وجود نخواهد آمد.
وزیر وزارتخانه‌های جدید یا ادغام شده، در هر صورت وزیر جدید محسوب شده و نیاز به اخذ رأی اعتماد از مجلس شورای اسلامی دارد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

احمد

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم کلبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت

و خطایف اسلامی و ملی خود را انفا و تحت تأثیر بیخ قدرتی واقع شوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیخ تلا

خط جلوگیری نمایند و بلا لحاظ ضرورت کشور که گاهی با احکام ثانویه و گاهی به ولایت فقیه ابراشود توجه نمایند

(سخننامه، ج ۲۱، ص ۴۳۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران - صندوق پستی ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵